



DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Utenriksministeren

Storingsrepresentant Siv Jensen
Fremskrittspartiets Storingsgruppe
Stortinget
0026 Oslo

02. februar 2011

Jeg viser til ditt brev av 31. januar om kontakter med Hamas. Jeg vil i det etterfølgende svare på de tre spørsmålene du stiller i brevet:

- 1) **Hvorfor benektet utenriksministeren først at han hadde hatt samtaler med Hamas-leder Meshal, når samtaler på politisk nivå hadde funnet sted.**

Dette gjaldt det første spørsmålet i intervjuet med TV2. Jeg oppfattet journalistens spørsmål som om jeg hadde *møtt* Hamas-lederen Meshal. Dette svarte jeg benektende på. Da journalisten opplyste at det handlet om telefonsamtaler ba jeg om å få svare på spørsmålet på nytt, og jeg ga da utfyllende svar om de tre telefonsamtalene jeg hadde med Meshal mellom februar og mai 2007.

- 2) **Hvorfor sier utenriksministeren gjentatte ganger i svar til representanten Vaksdal at Norge aldri har opprettet politisk kontakt med Hamas, når dette viser seg å ikke stemme)**

Jeg går ut fra at det her refereres til mitt svar på brev fra representanten Vaksdal av 8. desember 2010. Jeg står fullt ut inne for det som her er oppgitt.

Jeg sier i brevet at "Norge aldri (har) anerkjent Hamas eller opprettet forbindelser med bevegelsen på politisk nivå". Jeg fastholder at dette er en korrekt beskrivelse av situasjonen. Min forståelse av å opprette politiske forbindelser handler om en mer omfattende og regularisert kontakt eller møter på politisk nivå. Noen slik kontakt har aldri vært etablert med Hamas. Det er ikke dekkende å omtale de tre situasjonsbetingede telefonsamtalene med lederen i Damaskus våren 2007 som opprettelse av forbindelser på politisk nivå. Jeg skriver videre at "Norge har som nevnt ikke politisk kontakt med Hamas, men vi har kontakt med alle palestinske fraksjoner på embedsnivå etter behov". Dette er en dekkende beskrivelse av situasjonen pr desember 2010. Som nevnt, siden min siste telefonsamtale med Meshal i mai 2007, har vi heller ikke hatt telefonsamtaler eller kontakt med Hamas på politisk nivå.

3) Hva var uklart i spørsmålet fra TV2 om utenriksministeren hadde hatt samtaler med Hamas-leder Khaled Meshal, og som gjorde at det fra utenriksministerens side ble spurt om reporteren kunne gjøre opptaket på nytt?

Dette spørsmålet er delvis sammenfallende med spørsmål 1. I ettertid skal jeg villig erkjenne at det ikke var noen uklarhet i spørsmålet slik det ble formulert av TV2-journalisten, men der og da oppfattet jeg altså spørsmålet slik at det dreide seg om hvorvidt jeg hadde *møtt* Meshal.

Jeg må selv ta ansvaret for at jeg ikke lyttet godt nok til journalistens åpningsspørsmål. Da det ble presisert i oppfølgingsspørsmålet at det dreide seg om telefonsamtaler, forsto jeg at mitt opprinnelige svar ikke var dekkende, og jeg ba følgelig om å få korrigere i henhold til den faktiske spørsmålstillingen. Her, og videre i intervjuet, omtalte jeg de tre telefonsamtalene jeg hadde mellom februar og mai 2007.

Bakgrunn

Det kan være nyttig å utdype bakgrunnen for de kontaktene det var mellom Norge og Hamas i disse månedene. Som kjent vant Hamas valget blant palestinerne i februar 2006, og president Abbas utnevnte en regjering utgått fra Hamas i april samme år. Dette kastet palestinerne ut i et dypt uføre. Det internasjonale samfunnet ville ikke forholde seg til regjeringen, og givene, også Norge, avbrøt utbetalingene til selvstyremyndighetene.

Norge har siden 1970-tallet hatt som linje å ha kontakt med alle palestinske bevegelser av betydning. Norge var tidlig ute med å knytte kontakter med PLO. Med Hamas har kontaktene gått via våre diplomater, og vi har som sagt aldri etablert politiske forbindelser. Hamas anerkjenner ikke Israels rett til å eksistere, står ikke ved avtaler palestinerne har inngått tidligere og tar ikke avstand fra bruk av vold. Dette har Norge konsekvent tatt avstand fra. I løpet av høsten 2006 arbeidet president Abbas for å danne en samlingsregjering som kunne trekke med alle palestinske grupperinger på en politisk plattform som det internasjonale samfunn kunne forholde seg til. Norge støttet Abbas i dette. Vi sa klart fra at dersom Abbas kunne gå god for en slik plattform, så ville vi også kunne forholde oss til en palestinsk regjering på dette grunnlaget.

Forhandlingene var svært vanskelige. I februar 2007 forberedte Saudi-Arabia et direkte meklingsmøte mellom Hamas-lederen Khaled Meshal og president Abbas i Mekka. På dette tidspunkt anmodet Abbas meg om å ta telefonkontakt med Meshal for å formidle hva Norge og det internasjonale samfunn ville forvente av en samlingsregjering. Jeg fulgte anmodningen som ledd i Norges ønske om å bistå presidenten i hans bestrebelser på å få dannet en samlingsregjering på et grunnlag han kunne stå inne for.

Møtene i Mekka endte i enighet om visse grunnleggende prinsipper som viste at Hamas hadde beveget seg betydelig i riktig retning. Partene la blant annet til grunn de avtaler PLO hadde inngått (inklusive Oslo-avtalen der anerkjennelse av Israel inngår) og de var enige om at Abbas hadde mandat til å forhandle med Israel på vegne av palestinerne.

17. mars 2007 ble samlingsregjeringen dannet med Ismail Hanyie fra Hamas som statsminister. Regjeringens plattform var forankret i erklæringen fra Mekka. Daværende statssekretær Raymond Johansen møtte Hanyie etter regjeringsdannelsen. Dette var det stor

oppmerksomhet om i norske og internasjonale medier. Under Den arabiske ligas toppmøte i Riyadh i april møtte også jeg Hanyie, også det for åpne kameraer.

Det var altså allment og offentlig kjent at vi under disse omstendighetene møtte medlemmer av den palestinske samlingsregjeringen, inkludert representanter med tilknytning til Hamas. De tre omtalte telefonsamtalene skriver seg inn i denne sammenhengen, fant sted i en svært følsom fase av den interne palestinske forsoningsprosessen, og ble med god grunn ikke gjort offentlige.

Jeg snakket med Meshal på telefonen da samlingsregjeringen var et faktum i mars, og en siste gang i mai. Da tok jeg særlig opp at regjeringen måtte gjøre det den kunne for å få satt fri BBC-journalisten Allan Johnson og den israelske soldaten Shalit . Johnson ble senere løslatt. Shalit sitter fortsatt fanget i Gaza.

I min utenrikspolitiske redegjørelse i februar 2007 ga jeg en bred gjennomgang av Norges engasjement i Midtøsten. Jeg sa bl.a.: ”Nå trenger denne skjøre prosessen støtte. Norge har gjennom vår erfaring, våre nettverk og tilgang til alle parter mulighet til å bidra. Og det er det vi nå gjør og akter å fortsette med.”

I den påfølgende debatten sa jeg blant annet: ”Det finnes vel knapt noen politisk bevegelse som står lenger unna meg enn Hamas. Like fullt må vi være i stand til å anerkjenne denne bevegelsen de har gjort. Vi har hatt kontakt med dem gjennom hele året, og vi har også vært i stand til å kunne formidle hva som trengs for å bevege seg i riktig retning.”

Siden mai 2007 har vi ikke hatt samtaler på politisk nivå, men mine utsendinger har fortsatt sine kontakter. Også dette har jeg utdypet i Stortinget ved flere anledninger, senest i et brev til representanten Vaksdal i desember 2010.

Jeg vil understreke at som del av den aktive fred og forsoningspolitikken Norge fører, vil det kunne bli aktuelt å engasjere seg tilsvarende, gitt at situasjonen og rammevilkårene tilsier at det kan bidra konstruktivt i en prosess.

Dersom du skulle ha utdypende spørsmål i denne anledning, minner jeg om at det er tillyst debatt om min utenrikspolitiske redegjørelse tirsdag 15. februar.

Med hilsen


Jonas Gahr Støre